

Маргарита МАЙОРЕНКО, юрист

ЧИ МОЖНА ЗВІЛЬНИТИ ЗА УГОДОЮ СТОРІН СПІВРОБІТНИКА, ЯКИЙ ЗНАХОДИТЬСЯ НА ЛІКАРНЯНОМУ?

Працівник написав заяву про звільнення за угодою сторін із 10.04.18 р. Однак 05.04.18 р. він пішов на лікарняний, і на 10 квітня лікарняний лист ще не закрито. У зв'язку із цим у підприємства виникли такі запитання:

1 Чи можна звільнити співробітника в період його тимчасової непрацездатності?

За угодою сторін – можна.

Пояснимо чому. Угода сторін (тобто домовленість між роботодавцем і працівником) – це одна з підстав для припинення трудового договору (п. 1 ч. 1 ст. 36 КЗпП).

Формулювання підстави означає, що роботодавець і працівник мають право самостійно домовитися про строки та порядок такого звільнення. Наприклад, працівник може звільнитися навіть протягом одного дня, якщо роботодавець не заперечує.

Доказом того, що сторони узгодили день звільнення, є **заява співробітника** із проханням звільнити його за угодою сторін із зазначенням конкретної **дати** звільнення. Заява повинна бути завізована керівником (звичайне формулювання в цьому випадку: «Не заперечую» і підпис).

Звільнення співробітника в період його тимчасової непрацездатності **заборонено** тільки у випадках, коли звільнення відбувається **з ініціативи роботодавця** (ч. 3 ст. 40 КЗпП). Перелік цих випадків наведено в ст. 40 і 41 КЗпП. Наприклад, це звільнення за скороченням штату, у зв'язку із прогулом, з'явленням на роботі в нетверезому стані і т. д.

У випадку припинення трудового договору за угодою сторін таке правило **не діє**. Отже, звільнення співробітника в період його непрацездатності на підставі п. 1 ч. 1 ст. 36 КЗпП не є порушенням.

До речі, звільнити співробітника в період його тимчасової непрацездатності можна і в разі, якщо трудовий договір припиняється з ініціативи працівника (тобто при звільненні за власним бажанням на підставі ст. 38 КЗпП).

2 Чи має право хворий співробітник анулювати свою заяву про звільнення за угодою сторін?

Скасувати свою заяву працівник може тільки у випадку згоди на це роботодавця (п. 8 постанови ВСУ від 06.11.92 р. № 9). Адже це угода сторін. Значить, співробітник може «передумати» звільнитися, якщо він домовився про продовження своєї трудової діяльності з роботодавцем.

3 Хто повинен оплачувати лікарняний, якщо в день звільнення співробітника лікарняний лист ще не закрито?

Такий обов'язок виникає і в підприємства, і у Фонду соціального страхування (ФСС). Пояснимо докладніше.

Щоб вирішити це питання, необхідно керуватися Законом від 23.09.99 р. № 1105-XIV «Про обов'язкове загальнообов'язкове державне соціальне страхування» (далі – Закон № 1105). Порядок оплати лікарняного після звільнення також роз'яснюється в листі ДФС від 24.02.15 р. № 3931/6/99-99-17-03-01-15 (далі – Лист № 3931).

Згідно зі ст. 22 Закону № 1105 за рахунок коштів роботодавця оплачуються **перші 5 днів** тимчасової непрацездатності у зв'язку із захворю-

ванням або травмою, не пов'язаною з нещасним випадком на виробництві. Починаючи із шостого дня допомогу з тимчасової непрацездатності виплачує ФСС.

Лікарняні призначаються й виплачуються за місцем роботи застрахованої особи. Підставою для оплати днів тимчасової непрацездатності є лікарняний лист (ч. 1 ст. 30 Закону № 1105; п. 2 і 3 Порядку, затвердженого постановою КМУ від 26.06.15 р. № 440, далі – Порядок № 440).

У нашій ситуації працівник до звільнення перебував 5 днів на лікарняному. Значить, роботодавець повинен оплатити співробітнику ці 5 днів. Адже ст. 19 Закону № 1105 установлено, що працівник має право на матеріальне забезпечення у випадку настання страхового випадку в період його роботи. А в період роботи включається час випробування та **день звільнення**.

Допомога з тимчасової непрацездатності починаючи з 6-го дня непрацездатності – **незалежно від звільнення застрахованої особи** – виплачується ФСС на підставі заяви-розрахунку, яка подається роботодавцем (ст. 34 Закону № 1105).

4 Чи не буде порушенням, якщо підприємство виплатить допомогу з непрацездатності після звільнення працівника, коли він принесе закритий лікарняний (адже згідно зі ст. 116 КЗпП роботодавець зобов'язаний розрахуватися із працівником у день звільнення)?

Ні, оплата лікарняного після звільнення працівника не буде порушенням. Адже підставою для нарахування та виплати лікарняних є лікарняний листок (п.3 Порядку № 440). Значить, до пред'явлення лікарняного листка в роботодавця **немає підстав** для оплати перших п'яти днів тимчасової непрацездатності працівника. Тому оплатити лікарняний у день звільнення – не вийде.

Коли працівник принесе лікарняний листок, підприємство буде зобов'язане:

- нарахувати лікарняні за перші 5 днів хвороби та виплатити їх працівнику в найближчий день для виплати зарплати;
- подати до ФСС заяву-розрахунок на оплату лікарняного починаючи з 6-го дня непрацездатності й виплатити допомогу від ФСС працівнику після перерахування цих грошей на рахунок підприємства (див. Лист № 3931). ■

ЗАТВЕРДЖЕНО ПОРЯДОК ФОРМУВАННЯ ПЕРЕЛІКУ РИЗИКОВИХ ПЛАТНИКІВ, ФОРМИ РІШЕНЬ ЩОДО ТАБЛИЦЬ ДАНИХ

На виконання п. 10 Порядку, затвердженого постановою КМУ від 21.02.18 р. № 117 (див. «БАЛАНС», 2018, № 21-22, с. 7), затверджено:

- Порядок формування територіальними органами та структурними підрозділами ДФС переліку ризикових платників податків. До Порядку додаються форма облікової картки та алгоритм дій співробітників оперативних підрозділів при формуванні облікової картки та внесенні інформації до вказаного переліку;
- форму Рішення про врахування/неврахування Таблиці даних платника податків;
- форму Рішення про неврахування Таблиці даних платника податків.

Одночасно визнано такими, що **втратили чинність**, накази ДФС від 26.06.17 р. № 450 (ним затверджено Регламент комісії ДФС, яка приймає рішення про реєстрацію ПН/РК в ЄРПН, див. «БАЛАНС», 2017, № 58-59, с. 13) та від 30.06.17 р. № 461 (ним затверджено Перелік кодів товарів згідно з УКТЗЕД, див. «БАЛАНС», 2017, № 56-57, с. 11).

Наказ ДФС від 21.03.18 р. № 144 діє з дня підписання. Буде опублікований в наступному номері.

РОЗМІР ОБЛІКОВОЇ СТАВКИ НБУ НЕ ЗМІНИВСЯ

Із **13 квітня** Нацбанк установив облікову ставку в розмірі **17 %** річних.

Рішення НБУ від 12.04.18 р. № 204-рш набуло чинності з 13.04.18 р.

Яна ГОЛУБЕНКО, консультант із питань бухгалтерського обліку та оподаткування ■